

«مرد هزار چهره»
در قاب آی فیلم انگلیسی

من اشتباهی بودم!

مهر آوه مسعودی: مجموعه تلویزیونی «مرد هزار چهره» که برای نخستین بار نوروز ۸۷ پخش شد، یکی از موفق ترین سریال های مهران مدیری در طول سال ها فعالیت او در تلویزیون است. سریالی با قصه ای خوب و شیرین و شخصیت پردازی درست کاراکتر اصلی که مخاطب را به راحتی با خود همراه می کند. مسعود شصت چی، شخصیت اصلی قصه همان مرد هزار چهره ای است که از سر سادگی و عجز در بروز خود، در دام ماجراهای ناخواسته ای می افتد که در آخر او را به یک مجرم بدل می کند. مجرمی که در دادگاه نیز نمی تواند از خود دفاع کند و حقیقت را به اثبات رساند.

مدیری در همان سال پخش سریال در گفت و گویی بیان کرد که حرف اول این مجموعه طرح این مسأله است که چگونه یک انسان باشهرت، ثروت و قدرت که تمایل به آن در ذات همه آدمیان وجود دارد، آن قدر سرگرم می شود که جایگاه و کار اصلی خود را فراموش می کند. او حرف و هدف بعدی سازندگان این سریال را به تصویر کشیدن روابط غلط اجتماعی معرفی کرد که آدم ها را در فضاهای اشتباه جای گذاری می کنند و به آنان بیش از آنچه لیاقت دارند می بخشند. اهدافی که مدیری بر شمرده است توضیحات سنجاق شده به متن اصلی اثر نیست و به واقع در مرد هزار چهره دیده و به مخاطب منتقل می شود. مرد هزار چهره روابط اجتماعی ای را نقد می کند که بسیاری از مشکلات آن نشأت گرفته از ضعف های شخصی و عقده های درونی افراد تشکیل دهنده آن اجتماع هستند. شصت چی یک قربانی است که در موقعیت های اشتباهی وارد بازی تعریف و تمجید و بت سازی اطرافیان می شود و در نهایت، این توجه ها و هندوانه های روانه شده زیر بغلش او را سرکیف می آورد و به آدمی سوءاستفاده گر بدل می کند. این سیکل جایی معیوب و علیه او می شود که به دست قانون و دادگاه می افتد و حال باید مجازات گناه آنچه ناشی از روابط پر اشکال و بیمار اجتماعی است را یک تنه پس دهد. گروه نویسندگان مرد هزار چهره که یک تیم استثنایی با حضور برادران قاسم خانی، امیر مهدی ژوله و خشایار الوند است این نقد اجتماعی تلخ را در پس قصه ای ساده و سرراست و با زبان کمدمی چنان به تصویر می کشند که مخاطب لایه لای فهم جان کلام اثر لبخند بزند و سرگرم شود.

موقعیت های اشتباهی که مسعود شصت چی در آن ها گرفتار می آید در فیلمنامه به شیوه ای چیده شده اند که در دل آن نقیبی به روابط در مشاغل و اقشار مختلف اجتماعی از جمله جامعه پزشکی، حلقه های هنری و ادبی و همچنین پلیس نیز زده می شود. شوخی با مشاغل یا افراد خاص همیشه برای کمدین های ما شوخی های خطرناکی به حساب می آید زیرا که معمولاً آن ها را با عواقبی چون شکایت این صنوف مواجه می سازد. مرد هزار چهره از این حیث با دوسرهای آنچنانی مواجه نشد اما از گزند اعتراض هانیز در امان نماند و برخی آن را به ارائه تصاویر غیرمصنفاه و خیالی از پزشکان و روشنفکران متهم کردند، ولی این حرف و حدیث ها مانع ادامه کار مدیری و گروهش نشد و همین تیم سال ۸۸ «مرد دو هزار چهره» را روی آنتن بردند که ادامه قصه بدببیری های مسعود شصت چی بود و در آن نیز با فوتبالی ها و بازیگران و کارگردانان شوخی شد. شوخی مدیری با خود و همکارانش در آغاز سری دوم این مجموعه حسن ختام و مهری باطل بر اندیشه ای بود که همواره عده ای را مبراز حضور در فضای طنز می داند.

به هر روی، بانگاه به کارنامه مدیری می توان گفت مرد هزار چهره فرازی در کارنامه او بی است که پس از آن در مجموعه سازی برای تلویزیون بیشتر فرود را تجربه کرده است. این مجموعه این روزها روی آنتن کانال آی فیلم انگلیسی است. سریالی که در این سال ها همچنان در باز پخش هایش بیننده داشته و البته یکی از بهترین گزینه ها برای پخش از یک شبکه برون مرزی است. بدیهی است که کمدمی و جنس شوخی ها از فرهنگی به فرهنگ دیگر به سبب زمینه های متفاوت فرهنگی، تمایزهای اساسی داراما در میان این اختلاف ها می توان با رعایت استانداردهایی به زبان مشترک رسید و چون چارلی چاپلین کمدمی ای ساخت که مردمانی از دیگر کشورها و با فرهنگ های متفاوت نیز همچنان و پس از گذشت سال ها با تماشای آن لبخند بزینند.

مقایسه مهران مدیری با چاپلین غیرمنصفانه و قیاس آثار او با فیلم های کمدمی چون «عصر جدید» و... مع الفارق است اما می توان به جرات گفت ساخته های مدیری یکی از بهترین نمونه های تولیدات نمایشی ایرانی در گونه کمدمی است که قابلیت همه فهمی و ارتباط میان فرهنگی را نیز دارد.



پرویز فلاحی یور در گفت و گو با «صبا»:

خنده دار باشد برای آنها خنده به همراه ندارد. نظر شما در این خصوص چیست؟

من با این نظر به طور کلی موافقم. به هر حال شوخی های هر فرهنگی متفاوت است و همچنین باید گفت که به طور مثال در فرهنگ ما معمولاً کمدمی با کلام است در حالی که در کشورهای دیگر چندان به کمدمی با کلام نمی خندند، اما با این حال می توان گفت اشتراکاتی وجود دارد که می توان از آنها بهره گرفت. مثل کارهای چارلی چاپلین که مخاطبان از هر فرهنگی به آن می خندند. منظور آن است که تفاوت های فرهنگی وجود دارد و این کاملاً پذیرفته شده است اما ما نمی توانیم به طور صددرصد بگوییم هر نوع کمدمی که برای مخاطب برون مرزی پخش کنیم آن ها به آن واکنش نشان نمی دهند. ما کمدمی هایی داریم که در خود ایران هم گروه خاصی به آن واکنش نشان می دهند، اما اگر بخواهیم از سریال مرد هزار چهره مهران مدیری حرف بزنیم باید گفت به نظر من این سریال برای جذب مخاطب برون مرزی نیاز به یک دوبله خوب و صداگذاری مناسب دارد. شما اگر دقت کنید می بینید دوبله های قدیمی این کار را برای ما انجام می دادند و در فیلم های کمدمی خارجی که به ایرانی دوبله می شد به جای اصطلاحات انگلیسی با هر زبان دیگری، تکیه کلام های خودمان مورد استفاده قرار می گرفت و اینگونه برای ما هم خنده دار می شد در صورتی که اگر دوبله را عین آن اصطلاحات را می آوردند ممکن بود برای ما جذابیتی نداشته باشد. بنابراین این خلایق در دوبله بسیار مهم است که یک اثر نزدیک به فرهنگ هر کشوری دوبله شود.

به نظر شما چه نکات مثبتی در این سریال می تواند برای مخاطبان برون مرزی جذاب و دیدنی باشد؟

نکته مثبت مرد هزار چهره در کمدمی موقعیت بودن آن است. در کمدمی موقعیت بیننده بر اساس آن موقعیت شکل گرفته عکس العمل نشان می دهد و می خندد و این به نظر جذاب است. از نظر من کمدمی موقعیت یکی از بهترین انواع در کمدمی هاست که در همه جای دنیا طرفدار دارد و مخاطبان با آن ارتباط خوبی برقرار می کنند.

از نظر شما اگر بخواهیم کارهای تولیدی برای جذب مخاطبان برون مرزی آی فیلم داشته باشیم باید بیشتر روی چه موضوعاتی کار کنیم؟

از نظر من کارهای درام چون عامه پسند تر است بیشتر می تواند برای مردم دنیا قابل فهم باشد. در واقع کارهایی که در دنیا متداول تر هست و تفاوت های فرهنگی در آنها کمتر به چشم می آید می توانند مناسب تر باشند. مثلاً شب دهم که در جمهوری آذربایجان نشان داده شد و یاد شبکه های کرد زبان دیده شد و همه آن را دوست داشتند. من گاهی از اقوام که در سوئد و کانادا هستند می شنوم که دوستان سوئدی و یا کانادایی شان بعضی سریال ها و فیلم های ما را دنبال می کنند و این معنی که ما می توانیم از این ظرفیت بیشتر استفاده کنیم و مخاطبان خارجی فراوانی را با خود همراه سازیم.

به عنوان سوال آخر، از میان سریال ها و فیلم هایی که در آنها به ایفای نقش پرداخته اید علاقه دارید کدام یک را دیگر از شبکه آی فیلم برای مخاطبان پخش شود؟

من سریال «گل های گرمسیری» کار محمد مهدی عسگری پور را پیشنهاد می کنم، چون یکی از بهترین کارهای دفاع مقدس است و در آن بازی ها و کارگردانی در سطح مطلوب است. فکر می کنم در حق این اثر کمی اجحاف شده است و به نظر خوب باشد دوباره از آی فیلم باز پخش شود و می دانم بیننده های بسیاری پیدا خواهد کرد

«مرد هزار چهره» یک کمدمی موقعیت است

گفت و گو

شهر بانو جمعه پور

پرویز فلاحی یور، بازیگر پیشکسوت سینما، تئاتر و تلویزیون تجربه بازی در آثار متفاوت با ژانرهای مختلف را دارد. او هم می تواند از عهده نقش های جدی در «شب دهم» و «شهر زاد» بر بیاید و هم در کارهای طنزی همچون «اگه بابام زنده بود» و «مرد هزار چهره» به ایفای نقش بپردازد. خود او معتقد است که بازیگر باید بتواند هر نقشی را بازی کند اما با دریافت اطلاعات مناسب از آن ژانر و همچنین ممارست و تمرین. به بهانه بازی پخش سریال «مرد هزار چهره» از آی فیلم انگلیسی با او گفتگویی کوتاه داشته ایم که در ادامه می خوانید.



سریال مرد هزار چهره این شب ها از کانال آی فیلم انگلیسی در حال پخش است، چه شد در این مجموعه به ایفای نقش پرداختید؟ آیا از حضورتان راضی بودید؟

از آن جهت که مدیری در مرد هزار چهره می خواست با افراد جدیدی کار کند به همین دلیل گروهی از دوستان را دعوت به کار کرد. افرادی چون پژمان بازعی، علیرضا خمسه و من. اینگونه شد که در این مجموعه بازی کردم و از نقش خودم نیز راضی بودم.

تجربه کار با مهران مدیری چگونه بود؟

خیلی خوب، مهران مدیری کارگردانی خوب و باحوصله است و با تمامی افرادی که کار می کند برخوردی دوستانه و نزدیک دارد. اگر بخواهم به طور کلی بگویم، در این مجموعه خاطرات خوشی در ذهن دارم.

آیا دستتان برای پداهه گویی باز بود؟

بله، مدیری کارگردانی است که این اجازه را به بازیگر خود می دهد و ما هم دستمان باز بود.

خودتان علاقمندید بیشتر کارهای جدی کار کنید یا کمدمی؟

من کمدمی را هم دوست دارم و چند تا کار هم کرده ام. به نظر من بازیگر باید بتواند هر ژانری را کار کند اما با دریافت اطلاعات مناسب از آن ژانر و همچنین تمرین. گروهی از بازیگران ژانر کمدمی را به صورت تجربی انجام می دهند و دسته ای دیگر به صورت تخصصی. از نظر من بازیگر کمدمی باید عناصر کمدمی را بداند و اطلاعات کافی در مورد آن پیدا کند و با آگاهی وارد این ژانر شود، چون ژانر کمدمی از نظر من سخت تر از دیگر ژانرهاست و هم کارگردان و هم بازیگر باید به تکنیک ها و مختصات کمدمی کاملاً واقف باشند.

نظرتان در خصوص بازی پخش این سریال برای مخاطبان برون مرزی شبکه آی فیلم چیست؟

من این اتفاق را مثبت می بینم اما به هر حال باید بپذیریم سلیقه ها متفاوت است. ممکن است کاری در ایران یا استقبال روبرو شده باشد اما در خارج این چنین نشود یا شاید هم بالعکس.

در همین ارتباط گروهی معتقدند که سریال ها و فیلم های کمدمی برای مخاطبان برون مرزی چندان جذاب نخواهد بود، چون آنها فرهنگ متفاوتی دارند و مسائلی که برای یک ایرانی می تواند

